

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Obdo/78/2020
Identifikačné číslo spisu: 5120206885
Dátum vydania rozhodnutia: 10.12.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hullová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:5120206885.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Normbenz Slovakia s. r. o., so sídlom Einsteinova 24, 851 01 Bratislava, IČO: 35 681 039, zastúpeného Noerr s. r. o., so sídlom AC Diplomat, Palisády 29/A, 811 06 Bratislava, IČO: 35 905 310, proti žalovanému K & L CAPITAL, s.r.o., so sídlom Námestie Slovenskej republiky 18, 014 01 Bytča, IČO: 51 219 433, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 13Cob/118/2020-192 z 12. augusta 2020, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a .

II. Žalovaný m á proti žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1 Okresný súd Žilina (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uznesením č. k. 18Cb/143/2020-117 z 2. júla 2020 vyhovel návrhu žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia a výrokom I uložil žalovanému povinnosť zdržať sa akéhokoľvek obmedzovania výkonu nájomných práv žalobcu podľa nájomnej zmluvy uzavretej medzi žalobcom a žalovaným dňa 26.08.2013, v znení dodatku č. 1 zo dňa 29.01.2019 a dispozície s majetkom žalobcu umiestneným v priestoroch stavieb so súpisnými číslami XXXX (druh stavby: 20 - iná budova, popis stavby prevádzková budova - ČS pohonných hmôt a kiosk postavená na pozemku CKN č. XXX/XX), súp. č. XXXX (druh stavby: 20 - iná budova, popis stavby autoumývareň, postavená na pozemku CKN č. XXX/XX), súp. č. XXXX (druh stavby: 20 - iná budova, popis stavby sklad, postavená na pozemku CKN č. XXX/XX), ako aj stavby bez súpisného čísla (druh stavby: 21 - rozostavaný areál LPG, postavený na pozemku CKN č. XXX/XX), nachádzajúce sa v k. ú. Z. K., obec K., okres K. a zapísanými na LV č. XXXX, vedenom Okresným úradom Bytča, katastrálny odbor, na pozemkoch parcely registra C zapísaných na LV č. XXXX, vedenom Okresným úradom Bytča, katastrálny odbor, parcely CKN č. XXX/XX, XXX/XX, XXX/XX, XXX/XX, XXX/XX, XXX/XX, XXX/XX, XXX/XX a XXX/XX, nachádzajúce sa v k. ú. Z. K., obec K., okres K. a na pozemku parcely CKN č. XXX/XX, zapísaná na LV č. XXXX, vedenom Okresným úradom Bytča, katastrálny odbor, nachádzajúcim sa v k. ú. Z. K., obec K., okres K.. Ďalším výrokom II žalobcovi uložil povinnosť podať v lehote 30 dní od právoplatnosti výroku I voči žalovanému žalobu vo veci samej, a to žalobu o

určenie neplatnosti skončenia nájomnej zmluvy. Výrokom III rozhodol, že žalobca má proti žalovanému nárok na náhradu trov konania neodkladného opatrenia.

2 V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca sa domáhal nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd prvej inštancie žalovanému uložil povinnosť zdržať sa akéhokoľvek obmedzovania výkonu nájomných práv žalobcu podľa nájomnej zmluvy, uzavretej medzi žalobcom a žalovaným, a dispozície s majetkom žalobcu umiestneným v priestoroch stavieb, pozemkov žalobcu (správne má byť žalovaného: poznámka dovolacieho súdu). Z listín predložených žalobcom mal súd prvej inštancie osvedčené, že medzi stranami sporu bola dňa 26.08.2013 uzavretá zmluva o nájme čerpacej stanice (v znení dodatku), podľa ktorej sa nájom dojednáva na dobu 15 rokov odo dňa prevzatia s tým, že zmluvné strany sa zaväzujú po uplynutí 13 rokov odo dňa prevzatia rokovať o možnosti predĺženia doby nájmu. Listom zo dňa 09.06.2020 označeným ako „Skončenie nájmu a výzva na uvoľnenie predmetu nájmu“, žalovaný oznámil žalobcovi, že nemá záujem na pokračovaní zmluvného vzťahu a ukončuje ho jednostranne k 30.06.2020. Žalovaný následne listom zo dňa 25.06.2020 vyzval žalobcu na vypratanie predmetu nájmu (čerpacej stanice spolu s pozemkami), a to v lehote do 30.06.2020 s tým, že je pravdepodobné, že od 01.07.2020 začne na predmete nájmu vykonávať stavebné úpravy. Žalobca považuje jednostranné skončenie nájomnej zmluvy zo strany žalovaného za neplatné (dôvody ukončenia nájomnej zmluvy zo strany žalovaného nezodpovedajú dôvodom dohodnutým zmluvnými stranami, ani zákonom) tvrdiac, že nájomný pomer podľa nájomnej zmluvy trvá, je oprávnený predmet nájmu naďalej užívať a nie je povinný ho vypratať. Žalobca sa zároveň vyjadril, že v lehote určenej súdom podá žalobu vo veci samej, ktorou sa bude proti žalovanému domáhať určenia neplatnosti listu o ukončení nájomnej zmluvy. Podľa názoru súdu, vyššie opísané skutočnosti osvedčujú dôvodnosť nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a odôvodňujú potrebu bezodkladnej úpravy pomerov medzi stranami sporu. Poukázal na to, že vo veci samej bude skúmať otázku (ne)platnosti skončenia nájomnej zmluvy. V prípade, ak by súd v rozhodnutí vo veci samej určil, že nedošlo k platnému skončeniu nájomnej zmluvy, pričom žalovanému by nebola uložená povinnosť zdržať sa obmedzovania výkonu nájomných práv žalobcu podľa nájomnej zmluvy a tento by vypratanie uskutočnil, mohla by žalobcovi vzniknúť škoda z dôvodu, že nemohol užívať prenajaté nehnuteľnosti na svoju podnikateľskú činnosť na základe nájomnej zmluvy počas dohodnutej doby trvania nájmu, škoda spočívajúca v strate tržieb, strate zisku, náklady spojené s vyprataním, strata hodnoty investícií atď. Žalovaný má za to, že jednostranné ukončenie nájomnej zmluvy je platné, nájomný vzťah zanikol a proti žalobcovi už podnikol určité faktické a právne úkony (domáha sa vypratania predmetu nájmu), čomu nasvedčuje aj výzva žalovaného zo dňa 25.06.2020. Naproti tomu žalobca je toho názoru, že nájomná zmluva stále trvá a je teda oprávnený využívať predmet nájmu, a má za to, že je potrebná dočasná úprava pomerov, pretože v opačnom prípade bude protiprávny stav pretrvávajúť. Vzhľadom na uvedené skutočnosti a v záujme odstránenia právnej neistoty medzi stranami sporu ohľadne užívania predmetu nájmu z titulu nájomnej zmluvy, dospel súd prvej inštancie k záveru, že sú splnené predpoklady pre nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle návrhu žalobcu, ktorému návrhu v celom rozsahu vyhovel (I. výrok). Súčasne podľa ustanovenia § 336 CSP uložil žalobcovi, aby v lehote 30 dní od právoplatnosti tohto uznesenia podal na súde žalobu proti žalovanému o určenie neplatnosti skončenia nájomnej zmluvy o nájme čerpacej stanice (II. výrok). S poukazom na plný úspech žalobcu v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, súd prvej inštancie priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania (III. výrok) s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne po právoplatnosti tohto uznesenia.

3 Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Žiline uznesením č. k. 13Cob/118/2020-192 z 12. augusta 2020 zmenil uznesenie súdu prvej inštancie tak, že návrh žalobcu zo dňa 12. júna 2020 v spojení s podaním zo dňa 26. júna 2020 na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Súčasne zrušil výrok II odvolaním napadnutého uznesenia o uložení povinnosti žalobcovi podať žalobu vo veci samej a žalovanému priznal proti žalobcovi nárok na plnú náhradu trov súdneho konania súvisiaceho s neodkladným opatrením.

4 Krajský súd v Žiline (ďalej aj „odvolací súd“), po oboznámení sa s odvolaním žalovaného a k nemu doloženými listinami dospel k záveru, že v čase nariadenia neodkladného opatrenia súdom prvej inštancie neboli osvedčené kumulatívne stanovené podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia, t. j.

hodnoverné opísanie skutočností odôvodňujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť súdna ochrana navrhovaným neodkladným opatrením a uvedenie skutočností, ktoré odôvodňujú potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená. Poukázal na to, že neodkladné opatrenie má charakter preventívneho riešenia vzťahu medzi stranami a má miesto vtedy, ak je dôvodná obava, že jeho nenariadením by sa zhoršila pozícia žalobcu alebo by vznikol priestor k tomu, aby bol vykonaný úkon, ktorý by vytvoril nezvratný právny stav. Odvolací súd mal za osvedčené, že k dátumu vydania napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie, ako aj k dátumu jeho doručenia žalovanému, tento nezvratný stav už nastal. Vyplynulo to z doloženej notárskej zápisnice notárky JUDr. Martiny Harantovej sp. zn. N 86/2020, NZ 19245/2020, NCRls 19592/2020 zo dňa 14.07.2020, ktorou bolo osvedčené, že dňa 01.07.2020 došlo v priestoroch prevádzkovej budovy čerpacej stanice k vyprataniu za prítomnosti svedkov a konateľa obchodnej spoločnosti žalovaného. Z obsahu tejto notárskej zápisnice vyplynulo, že žalobca bol vyzvaný na odovzdanie prenajatého priestoru ku dňu 30.06.2020 a keďže na výzvu nereagoval, žalovaný (obchodná spoločnosť K&L CAPITAL, s.r.o.) ako vlastník bol nútený priestory prevádzkovej budovy čerpacej stanice vypratať za prítomnosti svedkov s tým, že konateľ obchodnej spoločnosti K&L CAPITAL, s.r.o. (Ing. Marek Lokaj) požiadal o spísanie notárskej zápisnice. Žalobca sa návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáhal uloženia povinnosti žalovanému zdržať sa akéhokoľvek obmedzovania výkonu nájomných práv žalobcu a dispozície s majetkom žalobcu umiestneným vo vymedzených priestoroch. Ak podľa listín doložených k odvolaniu žalovaného bolo osvedčené, že už k dátumu konania a rozhodovania súdu prvej inštancie k takémuto zásahu došlo, tak žalobcom navrhované neodkladné opatrenie už nemohlo splniť svoj účel dočasnej úpravy pomerov medzi sporovými stranami. Keďže ešte pred nariadením neodkladného opatrenia došlo k vyprataniu priestorov prevádzkovej budovy čerpacej stanice, t. j. k odstráneniu majetku, tak už táto skutočnosť spôsobila, že nemôže byť realizovaný výkon nájomných práv žalobcu v predmete nájmu, dočasnej ochrany ktorých sa žalobca domáhal návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia. Naviac žalovaný v odvolaní poukázal na to, že od 01.07.2020 už čerpaciu stanicu užíva iný subjekt. S poukazom na uvedené odvolací súd podľa § 388 CSP zmenil uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku I (ktorým bolo nariadené neodkladné opatrenie) tak, že návrh žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

5 Zmenou napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie, keď návrh žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia bol zamietnutý, zanikli (odpadli) dôvody na uloženie povinnosti žalobcovi podať žalobu vo veci samej. Preto odvolací súd, aplikujúc ustanovenie § 389 ods. 1 písm. d/ CSP, zrušil výrok II napadnutého uznesenia o uložení povinnosti žalobcovi podať žalobu o určenie neplatnosti skončenia nájmovej zmluvy. O nároku na náhradu trov konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 396 ods. 2 CSP, v zmysle ktorého platí, že ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie. Keďže podľa výsledku odvolacieho konania bol úspešnou sporovou stranou žalovaný (§ 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP), odvolací súd mu proti žalobcovi priznal nárok na plnú náhradu trov konania, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 CSP).

6 Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie podľa § 420 písm. f/ CSP. Namietal, že nesprávnym procesným postupom súdu sa mu znemožnilo uskutočňovanie jeho procesných práv v takej miere, že tým bolo porušené jeho právo na spravodlivý proces a došlo k odopretiu prístupu k spravodlivosti. Uvedený nesprávny procesný postup videl v tom, že mu súd odvolanie žalovaného doručil iba na vedomie, bez právne relevantnej možnosti (výzvy na vyjadrenie v stanovenej lehote) vyjadriť sa k nemu. Poukázal na porušenie princípu kontradiktórnosti konania, keď nemal (procesne relevantným spôsobom) možnosť vyvrátiť, resp. spochybníť tvrdenia žalovaného uvedené v odvolaní tak, aby tieto neovplyvnili názor odvolacieho súdu. Poukázal aj na vady odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu, ktoré podľa jeho názoru neobsahuje úplný a výstižný výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku, je nepreskúmateľné, a pre svoju nejasnosť a vnútorné rozpory zmätočné. Odvolaciemu súdu vytýkal, že jeho rozhodnutie spočíva na nesprávnych záveroch, že k dátumu nariadeného neodkladného opatrenia už nastal zásah a neodkladné opatrenie tak nemohlo plniť svoju úlohu, ako aj, že k dátumu nariadeného neodkladného opatrenia už nebolo možné realizovať výkon nájomných práv žalobcu v predmete nájmu. Namietal, že predmet nájmu

podľa nájomnej zmluvy nie je totožný s predmetom vypratania, ktorým (ako vyplýva z notárskej zápisnice) bola výlučne prevádzková budova, sklad, vedľajšia budova a rozostavaný areál LPG. Hlavným účelom nájmu čerpacej stanice bol však predaj pohonných látok, ktoré boli uskladnené v podzemných nádržiach, pričom k vyprataniu, resp. odstráneniu tohto majetku žalobcu nedošlo. Ako dôkaz predložil list žalovaného zo dňa 01.07.2020, ktorým žiadal žalobcu o odkúpenie pohonných hmôt, nachádzajúcich sa na čerpacej stanici. Predmetná žiadosť bola žalobcovi doručená 07.07.2020, t. j. až po vydaní a doručení neodkladného opatrenia žalovanému. Z uvedeného podľa názoru dovolateľa vyplýva, že k dátumu nariadeného neodkladného opatrenia sa v predmete nájmu nachádzal majetok žalobcu, ktorý mohol a mal požívať ochranu prostredníctvom vydaného neodkladného opatrenia. Zdôraznil tiež, že ním navrhované neodkladné opatrenie malo chrániť nielen majetok, ale aj výkon nájomných práv žalobcu. S prihliadnutím k tomu, že hlavným účelom nájmu čerpacej stanice bol predaj pohonných látok, vypratanie doplnkového tovaru a „zatvorenie“ čerpacej stanice nespôsobil to, že nemohol byť realizovaný výkon nájomných práv žalobcu v predmete nájmu. K dátumu nariadeného neodkladného opatrenia teda na čerpacej stanici nenastali také nezvratné zmeny, ktoré by bránili výkonu nájomných práv žalobcu. Odvolací súd svojimi nesprávnymi závermi o vypratání čerpacej stanice a o nemožnosti realizácie výkonu nájomných práv žalobcu poprel skutkový a právny stav, platný v čase vydania a doručenia (dovoláním napadnutého) uznesenia, a jeho nejasným a zmätočným odôvodnením porušil právo žalobcu na spravodlivý proces.

7 K prípustnosti svojho dovolania žalobca uviedol, že pre zodpovedanie otázky, či je dovolanie podľa § 420 CSP prípustné, je kľúčové posúdenie, či možno (potvrdzujúce alebo zmeňujúce) rozhodnutie odvolacieho súdu o neodkladnom opatrení považovať za rozhodnutie vo veci samej alebo rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, pričom spornou je v posudzovanom prípade otázka, či ide o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Konkrétne je otázne, či sa pod rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, rozumie skončenie hlavného meritórneho konania alebo skončenie konania o neodkladnom opatrení. Poukázal na osobitnú povahu konania o neodkladnom opatrení, ktoré možno považovať za samostatné konanie s osobitnými procesnými pravidlami, čo vyplýva aj z jeho systematického zaradenia v tretej časti CSP, označenej ako osobitné procesné postupy. Podľa názoru dovolateľa za rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, možno na účely ustanovenia § 420 CSP považovať aj rozhodnutie, ktorým sa končí konanie o neodkladnom opatrení. Zdôraznil, že ani samotné ustanovenie § 420 CSP „nehovorí“ o tom, že sa má na myslí iba skončenie konania vo veci samej.

8 Vzhľadom na vyššie uvedené žalobca navrhol, aby dovolací súd zrušil dovoláním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň žiadal priznať náhradu trov dovolacieho konania vo výške 100%. Súčasťou dovolania žalobcu bol aj návrh na odklad právoplatnosti napadnutého uznesenia, ktorý dovolateľ odôvodnil tým, že bez odkladu právoplatnosti napadnutého uznesenia nie je možné pokračovať v exekučnom konaní na základe vykonateľného neodkladného opatrenia. Dovolateľ tak napriek skutočnosti, že postupoval v súlade so zákonom, bude znášať nepriaznivé ekonomické dôsledky nezákonných rozhodnutí nižších súdov. Zdôraznil, že odklad právoplatnosti napadnutého uznesenia sa zásadným spôsobom nedotkne žalovaného.

9 K dovolaniu žalobcu zaslal žalovaný vyjadrenie, v ktorom navrhol, aby dovolací súd dovolanie odmietol alebo zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100%. Vyjadril názor, že predmetné dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie v zmysle ustanovenia § 420 CSP nie je prípustné, pretože sa nejedná o rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci samej a ani o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Nesúhlasil s dôvodmi, pre ktoré je podľa názoru dovolateľa naplnený dovolací dôvod podľa § 420 písm. f/ CSP. Dovolaním napadnuté rozhodnutie je logicky a jasne odôvodnené a v žiadnom prípade nie je zmätočné alebo nepreskúmateľné. Skutočnosť, že súd zaslal odvolanie žalobcovi len na vedomie, nemôže zakladať ním namietaný dovolací dôvod, pretože súd postupoval v súlade s ustanovením § 329 ods. 1 CSP a zákonný postup súdu nemôže znamenať porušenie práva strany na spravodlivý súdny proces. Poznamenal, že ak mal žalobca vedomosť o podanom odvolaní, nič mu nebránilo, aby sa k nemu vyjadril, aj keď na to nebol súdom vyzvaný. Odvolací súd podľa názoru žalovaného správne konštatoval nezvratnosť stavu ku dňu nariadenia neodkladného opatrenia, keďže k 01.07.2020 boli z predmetu nájmu vypratane všetky veci

patriace žalobcovi, vrátane pohonných hmôt. Na to, aby mohol nový nájomca plnohodnotne vstúpiť do užívania predmetu nájmu, bolo potrebné pohonné hmoty odčerpať z nádrží, ktoré tvoria časť predmetu nájmu a umiestniť ich na iné miesto. Z tohto dôvodu bol žalobcovi zaslaný list, na ktorý sa žalobca odvoláva, ale ho nesprávne interpretuje. Dňa 02.07.2020, t. j. v čase vydania neodkladného opatrenia už predmet nájmu užíval iný nájomca, ktorý následne pristúpil aj k zmene interiéru a exteriéru predmetu nájmu a jeho prispôbeniu svojim prevádzkovým potrebám. Tvrdenie žalobcu, že ak by súd nariadil neodkladné opatrenie skôr, táto situácia by nenastala, je podľa žalovaného bez právneho významu, keďže súd prvej inštancie rozhodol v lehote podľa § 328 ods. 2 CSP.

10 Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (ďalej aj „dovolací súd“ alebo „NS SR“) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP a contrario) pred samotným vecným prejednaním dovolania skúmal, či tento mimoriadny opravný prostriedok je procesne prípustný.

11 Podľa ustanovenia § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

12 Podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13 Úspešné uplatnenie dovolania je vždy nevyhnutne podmienené primárnym záverom dovolacieho súdu o prípustnosti dovolania a až následným sekundárnym záverom, týkajúcim sa jeho dôvodnosti. Z vyššie citovaných zákonných ustanovení, upravujúcich otázku prípustnosti dovolania, je zřejmé, že na to, aby sa dovolací súd mohol zaoberať vecným prejednaním dovolania, musia byť splnené podmienky prípustnosti dovolania vyplývajúce z § 420 alebo § 421 CSP a tiež podmienky dovolacieho konania, t. j. aby (okrem iného) dovolanie bolo odôvodnené dovolacími dôvodmi, aby išlo o prípustné dovolacie dôvody a aby tieto dôvody boli vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP. Pri skúmaní prípustnosti dovolania dovolací súd vychádzal z toho, že dovolaním je napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, vydané v konaní o nároku na nariadenie neodkladného opatrenia, pričom práve dôkladné skúmanie povahy napadnutého rozhodnutia (či sa jedná o rozhodnutie vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí) považoval za kľúčový aspekt pre posúdenie otázky prípustnosti dovolania.

14 Dovolací súd preto v preskúmvanej veci zisťoval, či uznesenie odvolacieho súdu o nariadení neodkladného opatrenia, napadnuté dovolaním, je rozhodnutím vo veci samej, prípadne rozhodnutím konečným, ktorá povaha rozhodnutia by otvárala dovolaciemu súdu možnosť preskúmať prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP. Dovolací súd upriamuje pozornosť na ustálenú rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (R 21/2018, R 76/2018), z ktorej vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu o neodkladnom opatrení je prípustné dovolanie podľa ustanovenia § 420 CSP vtedy, ak má charakter rozhodnutia vo veci samej. Pri neodkladných opatreniach nekonzumujúcich vec samu (vo vzťahu k vylúčeniu prípustnosti dovolania) zohľadňuje, že ide (len) o dočasné procesné opatrenie súdu, trvanie ktorého je obmedzené a môže byť za podmienok uvedených v zákone zrušené. Neodkladné opatrenie má v takomto prípade nastoliť určitý stav len dočasne a bez ujmy na konečnú, definitívnu ochranu, poskytovanú až rozhodnutím súdu vo veci samej. Zákonodarca tu nepochybne zohľadnil, že procesné nesprávnosti súdov, ku ktorým pritom môže dôjsť, sa v takom prípade vyznačujú nižšou intenzitou porušenia procesných oprávnení strán sporu (uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo/157/2017 z 11.10.2017). K uvedenému záveru dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky už v rozhodnutí sp. zn. 8Cdo/83/2017 zo 14. júna 2017, v ktorom uviedol, že rozhodnutie o neodkladnom opatrení má povahu rozhodnutia vo veci samej len vtedy, ak samotné neodkladné opatrenie konzumuje vec samu. Taktiež v uznesení sp. zn. 3Cdo/157/2017 z 11.10.2017 dovolací súd vyslovil, že dovolanie nie je podľa § 420 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým dovolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného opatrenia na základe takeého návrhu, spolu s ktorým, prípadne po podaní ktorého, bola podaná nadväzujúca žaloba.

15 Rozhodnutie o neodkladnom opatrení má teda povahu rozhodnutia vo veci samej vtedy, ak samotné neodkladné opatrenie konzumuje vec samu. Takáto situácia môže nastať v prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, podaného po skončení konania (pri splnení podmienok podľa § 325 ods. 1 CSP). Rovnako v prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, podaného pred začatím konania, na ktoré nenadväzuje žaloba podľa § 336 ods. 1 CSP, konanie končí rozhodnutím o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a konzumuje vec samu (viď uznesenie NS SR sp. zn. 5Cdo/154/2018 z 28.03.2019). V posudzovanej veci nejde o žiaden z uvedených prípadov rozhodnutia vo veci samej, keďže žalobca v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia deklaroval úmysel podať voči žalovanému nadväzujúcu žalobu vo veci samej a povinnosť podať takúto žalobu (o určenie neplatnosti ukončenia nájmovej zmluvy) mu súd prvej inštancie uložil vo výroku II uznesenia zo dňa 02.07.2020, ktorým jeho návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovel. Z vyjadrenia žalovaného k podanému dovolaniu zároveň vyplýva, že žalobca predmetnú žalobu na Okresnom súde Žilina aj podal. Nejde preto o prípad rozhodnutia o neodkladnom opatrení, ktoré by konzumovalo vec samu.

16 Skutočnosť, že nejde o rozhodnutie vo veci samej, nebola spochybnená ani samotným dovolateľom. Žalobca za „spornú“ považoval len otázku, či rozhodnutie odvolacieho súdu (zmeňujúce alebo potvrdzujúce) o neodkladnom opatrení možno považovať za rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Teda, či rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, sa má ma myslí len skončenie meritórneho konania, alebo (aj) skončenie konania o neodkladnom opatrení. Podľa jeho názoru možno na účely ustanovenia § 420 CSP považovať za rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, aj rozhodnutie, ktorým sa končí konanie o neodkladnom opatrení. Argumentoval špecifickou povahou tohto konania, ktoré považuje za samostatné konanie s vlastným predmetom konania (odlišným od predmetu konania vo veci samej) a s osobitnými procesnými pravidlami, ako aj jeho systematickým zaradením v rámci tretej časti CSP, označenej ako osobitné procesné postupy. Ustálená judikatúra NS SR ako súdu dovolacieho však uvedené názory dovolateľa nepodporuje. Za „rozhodnutie, ktorým sa konanie končí“ v zmysle ustanovenia § 420 CSP sa považuje také rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým sa konanie o veci vymedzenej žalobou končí bez toho, aby súd vec vecne prejednal. Môže ísť napríklad o zastavenie konania pre absenciu procesných podmienok alebo pre späťvzatie žaloby alebo odvolania, odmietnutie podania (odvolania) pre neodstránenie väd a podobne. Zmeňujúce a ani potvrdzujúce rozhodnutie nie je takým rozhodnutím, pretože mu vždy predchádza vecný (meritórny) prieskum odvolacieho súdu.

17 Keďže v posudzovanom prípade nejde o rozhodnutie vo veci samej, ani o iné (nemeritórne) rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, prípustnosť dovolania nemožno vyvodzovať z ustanovenia § 420 CSP. S poukazom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobcu podľa § 447 písm. c/ CSP odmietol, keďže smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné. Vzhľadom na odmietnutie dovolania ako (objektívne) neprípustného sa dovolací súd už nezaoberal skúmaním dôvodnosti podaného dovolania a nerozhodoval ani o návrhu dovolateľa na odklad právoplatnosti dovolaním napadnutého uznesenia.

18 V dovolacom konaní úspešnému žalovanému dovolací súd priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi, ktorý úspešný nebol (§ 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP). O výške náhrady trov dovolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

19 Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.